

Vad innebär det att delta i EU:s ramprogram för forskning och utveckling?

I denna serie skildras erfarenheter från olika organisationer. Vad gav deltagandet? Vilket arbete krävdes? Vad lärde man sig i projekten?

HIV-vaccin och internationella nätverk

För bio- och genteknikföretaget Avaris har EU-stöd varit avgörande för att forskningsprojektet AutoCell ska gå vidare till studier på människor. EU-samarbetet ger även forskarna stärkta internationella nätverk.

FORSKNINGSPROJEKTET AUTOCELL har fått 1,7 miljoner euro i forskningsanslag från EU under en treårsperiod.

– I Sverige finns inte motsvarande forskningsanslag av den här storleken att söka, säger Anna-Lena Spetz, docent på Avaris Bioteknik-Genteknik AB och projektkoordinator för AutoCell.

Storleken på EU-stödet har varit avgörande för att kunna föra projektet vidare från mus till människa, menar hon.

– För att kunna komma så långt så att vi kan göra en klinisk fas-1 studie på människor, krävs den här storleksordningen på anslagen.

AutoCell är ett forskningsprojekt mellan sex olika institutioner i fyra olika europeiska länder – Sverige, Schweiz, Holland och Frankrike. Målet med forskningen är att ta fram immunterapi mot HIV, så kallad terapeutisk vaccinering. Virusinfekterade celler tas ut från patienten för att sedan dödas i provrör,

så kallad apoptos, eller programmerad celledöd. Apoptotiska kroppar injiceras sedan in i patienten igen och på så sätt kan patientens kropp bygga upp ett im-

FOTO: AVARIS

– EU-stöd ger fler fördelar än enbart själva anslaget. Det ger också forskarna utmärkta internationella nätverk, säger Mats Lake, vd Avaris.

munförsvar mot sitt eget virus. Vaccinet skräddarsys alltså för varje HIV-patient, vilket enligt Anna-Lena Spetz hoppas ska leda till det mest relevanta vaccinet för patienten.

– HIV-viruset muterar vilket medför att alla patienter har olika typer av virus. Dessutom finns olika subtyper av HIV-virus och enskilda mutationer kan uppstå, vilket gör viruset oerhört svårbehandlat.

Att söka stöd från EU var besvärligt, det erkänner hon villigt. Det tar tid att lära sig hur administrationen ska gå till och de många vidhängande instruktionerna tar mycket tid att läsa. Anna-Lena Spetz tillbringade närmare två år med att skicka in olika ansökningar till EU och andra internationella anslagsgivare. För AutoCellprojektets ansökan la Anna-Lena Spetz nästan ned ett års arbete, men slutresultatet var mödan värd, menar hon.

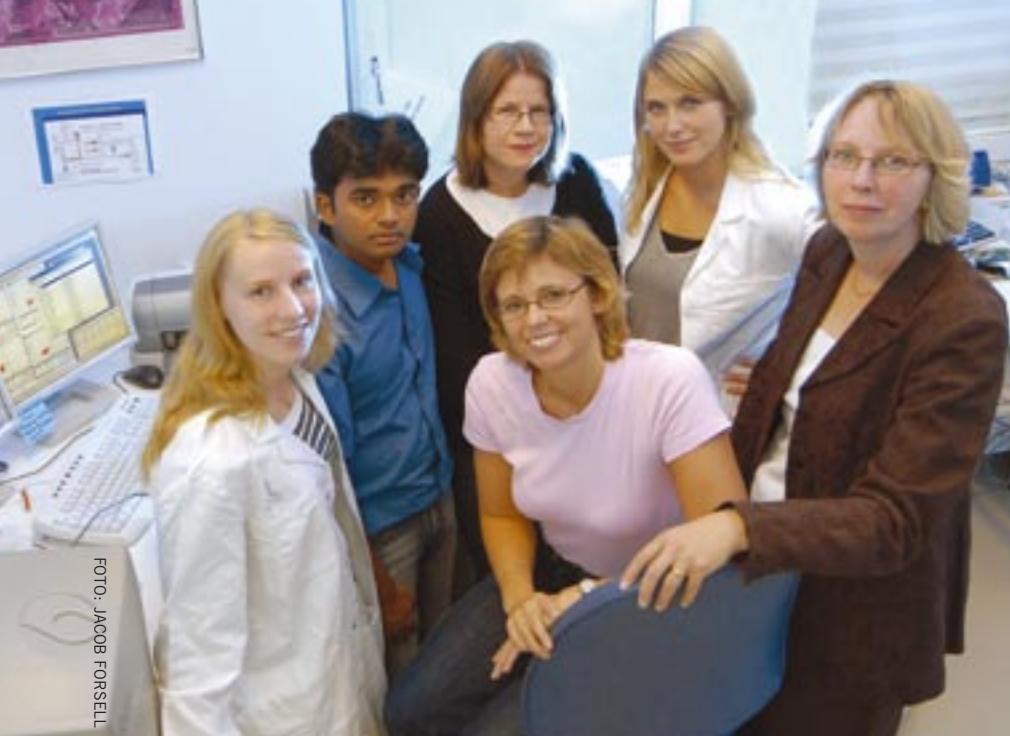

FOTO: JACOB FORSELL

”EUs ansökningsmallar är mycket bra, de kräver att man beskriver aktiviteter och förväntade resultat.”

- Tredje gången vi sökte pengar för projektet hos EU gick det igenom. Jag tror att det beror på att idén hade mogna. Nu hade vetenskapvärlden hunnit ikapp oss.

FLER VINSTER

Avaris vd Mats Lake menar att det även finns andra vinster i ansökningsprocessen av EU-anslag.

– EUs ansökningsmallar är mycket bra, de kräver att man beskriver aktiviteter och förväntade resultat. Jag tror att många forskare skulle kunna lära sig oerhört mycket forskningssystematik och administration av de här mallarna, säger han.

Forskningsarbeten inom EU ger också andra fördelar, fortsätter Mats Lake. De kräver ofta större samarbetskonstater, vilket ger både orkestrerade ansträngningar och tillgång till utmärkta internationella forskningsnätverk. Projekten får också en större internationell synlighet, vilket framförallt gör det enklare för forskarna att presentera sina resultat och nå ut till önskvärda produktionskanaler.

Men för att få samarbetet att fungera krävs att samarbetspartnerna väljs ut noga, poängterar Anna-Lena Spetz.

När hon själv skulle sätta ihop projektgruppen för AutoCell, var hon noga med att välja samarbetspartners vilkas arbete kompletterade de andra parterna i gruppen.

– Gruppen i Lund är experter på att mäta anti-kroppar, gruppen i Schweiz är experter på att mäta cellulärt HIV-DNA och HIV-RNA, och den franska gruppen är experter på att mäta det cellulära immunförsvaret i vaccinstudier. Holland har en stor expertis på primatstudier, det vill säga apor, och har ett primatcenter där vi gör en del försök, berättar Anna-Lena Spetz.

PATIENTSTUDIER MÅLET

Projektet beräknas att gå in i klinisk fas med studier på människor år 2008. För Anna-Lena Spetz, som arbetat med projektet sedan 1997, är det ett stort personligt mål att kunna testa vaccinet på patienter.

– Det är fantastiskt att kunna genomföra ett projekt från ax till limpa!

Och än så länge har projektet inte gjort några avvikelser från sitt grundkoncept.

– Vi är positivt överraskade. AutoCell följer de tankar och idéer som vi haft från början, konstaterar Mats Lake. ■

Från vänster stående: Annette Sköld, Venkat Mohanram, Barbro Mäkitalo, Ulrika Johansson, Lilian Walther-Jallow, sittande Anna-Lena Spetz.

Fakta: AutoCell

Projektet AutoCell har tidigare finansierats av bland annat Vetenskapsrådet och SIDA. 2006 fick Avaris Bioteknik-Genteknik AB finansiellt anslag om 1,7 miljoner euro från EUs sjätte ramprogram inom området Research in poverty-related diseases för projektet AutoCell. AutoCell pågår under 36 månader, och började januari 2006 för att avslutas december 2009. Projektet tar fram immunterapi mot HIV, så kallad terapeutisk vaccinering. Målet med projektet är att kunna genomföra klinisk fas-1 studie av vaccinet, det vill säga att testa vaccinet på människor. Den kliniska studien planeras äga rum på Karolinska Institutet i Stockholm under 2008.

Projektet är ett samarbete mellan sex olika institutioner i fyra länder, Holland, Frankrike, Schweiz och Sverige. Projektkoordinator för AutoCell är docent Anna-Lena Spetz, Avaris Bioteknik-Genteknik AB.

Kontakt

Europaprogrammen på VINNOVA arbetar med information och rådgivning om alla delar av ramprogrammet till svenska forskare och företag. Vårt arbete ska bidra till att öka kunskapen om ramprogrammet, och därigenom stärka det svenska deltagandet. Vi har bland annat

nyhetsförmedling, kurser, seminarier och föreläsningar, rådgivning av olika slag samt informationsmaterial. Våra kontaktpersoner inom ramprogrammets alla områden svarar gärna på dina frågor. Du hittar oss på www.europaprogrammen.se

europaprogrammen

VINNOVA